

BIOR

KENNISLAB BIOR

LECTORAAT PRAKTIJKGERICHTE SPORTWETENSCHAP

Januari 2017

Hanzehogeschool

Hiske Wiggers
Roya Shokoohi
Hanneke Verbree
Hans Slender
Johan de Jong

Lectoraat praktijkgerichte sportwetenschap

Het lectoraat doet onderzoek op de thema's:
-Bewegingsonderwijs;
-Jeugdsport;
-Actieve en gezonde leefstijl;
-Prestatie sport & werk
-Organisatie sportverenigingen & events

Voor meer informatie:

Hiske Wiggers
h.m.wiggers@pl.hanze.nl

Lectoraat Sportwetenschap
Instituut voor Sportstudies
Zernikeplein 17
9747 AS Groningen

Introductie

Steeds meer mensen gebruiken de openbare ruimte als sportaccommodatie. Alleen, in een klein groepje of georganiseerd in meer vluchtige en flexibele sportgemeenschappen wordt inmiddels meer gesport dan bij sportverenigingen of fitnesscentra. De fysieke en sociale omgeving zijn, veelal onbewust, van invloed op het beweeggedrag van mensen. Een aantrekkelijk park of een mooie fietsroute nodigt uit tot wandelen, fietsen of hardlopen. Toegankelijkheid, aantrekkelijke beweegmogelijkheid, maar ook esthetiek speelt een rol in het in beweging krijgen van mensen. De openbare ruimte is de grootste sport- en beweegaccommodatie van Nederland. Of mensen er gebruik van maken is van meer factoren afhankelijk dan alleen de inrichting van de fysieke infrastructuur.

BIOR

Een beweegvriendelijke omgeving is een openbare ruimte die mensen uitnodigt, uitdaagt en motiveert om te sporten, bewegen en te spelen. Het is een belangrijk onderdeel van een gezonde leefomgeving en draagt bij aan leefbaarheid, sociale cohesie, gezonde leefstijl, mentale gezondheid, betere school- en werkprestaties, identiteit van de buurt/regio, city/regio marketing en participatie. Het is een omgeving:

- met voorzieningen in de openbare ruimte waar mensen spelen, bewegen, sporten, elkaar ontmoeten en zich verplaatsen;
- waarin gebruikers worden gestimuleerd (o.a. door voorlichting en activiteiten aanbod) zich actief te verplaatsen en te bewegen, te spelen en te sporten;
- waar aan de voorzieningen een aanbod is gekoppeld, zodat de voorziening duurzaam wordt gebruikt.

Speelvoorziening Hunze (Groningen), april 2016

BIOR verschijningsvormen

Een beweegvriendelijke omgeving in de openbare ruimte heeft verschillende verschijningsvormen. Er zijn vier vormen te onderscheiden:

- Openbaar groen (park, natuurgebied)
-actieve beleving van de natuur
- Open sportparken
-sportieve ruimte openbaar maken
- Bewegen met de wijk
-openbare ruimte sportiever inrichten
- Openbaar water (recreatie plas, meer)
-actieve beleving van de natuur

Multifunctionele sport- en speelvoorziening Oosterkade (Groningen), mei 2016

Partners Kennislab BIOR

Huis voor de Sport

SportDrenthe

Sport Fryslân

Provincie Groningen

Gemeente Groningen

Kenniscentrum Sport

Sweco Nederland

Instituut voor Sportstudies

Kennislab BIOR

Binnen de IWP BIOR is er de afgelopen twee jaar een mooie start gemaakt met het thema BIOR. Na een aantal pilotprojecten wordt nu via verschillende BIOR-projecten nieuwe kennis en ervaring opgedaan. De IWP BIOR wordt gecontinueerd en gaat verder onder de naam Kennislab BIOR.

Het Kennislab heeft een aantal functies:

1. Kennis verzamelen
2. Kennis delen en innoveren
3. Kennis uitdragen

Het is essentieel dat er blijvend nieuwe kennis wordt vergaard met betrekking tot het thema. Het doen van structureel onderzoek (monitoring) vervult hier een belangrijk rol in. Deze opgedane kennis wordt onder andere gedeeld tijdens diverse kennissessies: ervaringen delen, knelpunten oplossen of innovatieve concepten (door)ontwikkelen en vormgeven. Het resultaat hiervan wordt vervolgens verspreid. Dit uitdragen kan onder andere via een internetsite Kennislab BIOR, rapporten, publicaties van artikelen/ blogs of presentaties.

Freerunning parcours Vrydemalaan (Groningen), november 2016

Interactieve bewonersavond Hunze (Groningen), april 2015

Interactieve bewonersavond Vinkhuizen (Groningen), november 2016

Fase 1 (2014-2016)

Lokaal onderzoek

Procesevaluatie

Outputevaluatie

Fase 2 (2017-2019)

Provinciaal onderzoek

Procesevaluatie

Outputevaluatie

Effectonderzoek

Fase 3 (2019)

(Inter)nationaal

Eindrapport BIOR

(Inter)nationale
subsidie-aanvraag

BIOR 2014-2016

Binnen de IWP BIOR is er twee jaar kennis opgedaan met betrekking tot het proces en het gebruik van de beweegvriendelijke omgeving. Het gebruik en de tevredenheid van de gebruikers wordt sterk beïnvloed door de mate waarin de bewoners zijn betrokken bij de totstandkoming. Projecten waar het initiatief van de bewoners zelf komt (burgerinitiatief) of waar wijkbewoners actief zijn betrokken bij het proces (burgerparticipatie) hebben een grotere kans van slagen. Aandachtspunt in dit proces blijft het betrekken van alle burgers, voornamelijk de inactieven. De vernieuwde inrichting lijkt niet de reden dat de gebruikers zijn gaan sporten in de openbare ruimte, maar door de vernieuwing wordt er wel frequenter in de openbare ruimte gesport. Dit hangt sterk samen met de SES van wijken. Het effect om meer mensen te laten bewegen door middel van het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte is het grootst in wijken met een lage SES. De openbare ruimte is de grootste sport- en bewegaccommodatie van Nederland en deze heeft dus veel potentie om mensen in beweging te zetten en te houden. Reden genoeg om het bestaande onderzoek te continueren en uit te bouwen, zodat er meer inzicht verkregen wordt met betrekking tot het proces, gebruik en de stimulering. Op deze manier kan de effectiviteit van de beweegvriendelijke omgeving daadwerkelijk worden aangetoond en de openbare ruimte in de toekomst nog meer van waarde zijn.

BIOR 2017-2019

De provincie Groningen heeft een nieuwe visie ontwikkeld, 'Sport en Bewegvisie 2016-2019'. Het lectoraat Sportwetenschap is gevraagd haar kennis en expertise in te zetten voor de monitoring van dit meerjarenbeleid. Een van de uitgangspunten van dit sportbeleid is: ondersteunen van gemeenten in hun taak om sport- en bewegen in de openbare ruimte te stimuleren. De komende jaren zal zodoende gedegen onderzoek gedaan worden naar de succes- en faalfactoren van een beweegvriendelijke omgeving en de effectiviteit van deze omgeving op het beweggedrag. Dit beslaat een procesevaluatie, outputevaluatie en effectonderzoek bij verschillende BIOR-projecten in de provincie Groningen.

BIOR 2019

Aan het eind van 2019 ligt er voor de Provincie Groningen een eindrapport bestaande uit een eindevaluatie en een vergelijkingsonderzoek van de onderzochte BIOR-projecten. Het streven is om uiteindelijk met deze nieuwe kennis, inzichten en ervaringen een grote (inter)nationale subsidie-aanvraag te schrijven, zodat BIOR in de toekomst nog verder uitgekristalliseerd kan worden.